

"Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

"Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 31 may tarixli 1153-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 iyul tarixli 213 nömrəli Fərmanının 1.1.20-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Bu Qərarla dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov

Bakı şəhəri, _____ 2018-ci il
№ ____

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin
2018-ci il ___ _____ tarixli ___ nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir

Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi

QAYDASI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.2-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi qaydasını müəyyən edir.

1.2. Azərbaycan Respublikasında əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının təminatı, təşviqi və qorunması dövlətin prioritet fəaliyyət istiqamətlərindəndir. Bu məqsədlə dövlət tərəfindən "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının dövlət monitorinqi aparılır.

2. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin məqsədi

2.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin məqsədi bu sahədə dövlət siyasətinin həyata keçirilməsinin cari vəziyyətinin öyrənilməsi, çatışmazlıqların və həyata keçiriləcək dövlətin siyasət istiqamətlərinin və tədbirlərinin müəyyən edilməsidir.

3. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqini həyata keçirən subyektlər

3.1. Azərbaycan Respublikasında əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (bundan sonra - Nazirlik) tərəfindən həyata keçirilir. Nazirlik monitorinqi Nazirlik yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidməti (bundan sonra – Xidmət), Nazirliyin tabeliyindəki Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi (bundan sonra – DOST Agentliyi) və strukturuna daxil olan digər qurumları vasitəsilə həyata keçirir.

3.2. Azərbaycan Respublikasında əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Nazirliyin əməkdaşlarından ibarət daimi fəaliyyət göstərən komissiyalar yaradılır. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin nəticələrindən asılı olaraq komissiyanın tərkibində zərurət yarandıqda müvafiq mütəxəssislər, qeyri-hökumət təşkilatlarının, o cümlədən ekspertlərdən ibarət yardımçı işçi qrupu yaradıla bilər. Yardımçı işçi qrupunun üzvləri ictimai əsaslarla fəaliyyət göstərir.

3.3. Əlilliyi olan şəxslər və onları təmsil edən ixtisaslaşmış qeyri-hökumət təşkilatları əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi prosesində iştirak edə bilərlər.

4. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin müşahidələri

4.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi müəssərlik (iş, təhsil, səhiyyə və digər sosial mühitin, ictimai, nəqliyyat və kommuniya infrastrukturunun əlilliyi olan şəxslərin xüsusiyyətlərinə uyğunluğu), inklüzivlik (əlilliyinin növündən, formasından və ağırlıq

dərəcəsiindən asılı olmayaraq, yaşadığı yerdə layiqli həyat sürməsi üçün iş, təhsil və digər sosial mühitin və infrastrukturun əlilliyi olan şəxsə müyəssərliyinin təmin edilməsi), əlilliyə görə ayrı-seçkilik (əlilliklə bağlı istənilən fərqqoyma, istisna və məhdudiyət tətbiqetmə, o cümlədən müyəssərliyə nail olmaq üçün əqlabatan uyğunlaşmadan imtina) və əqlabatan uyğunlaşma (əlilliyi olan şəxslər tərəfindən əsas insan hüquqlarının və azadlıqlarının digərləri ilə bərabər səviyyədə həyata keçirilməsinin təmin olunması məqsədi ilə zəruri və mümkün uyğunlaşma və düzəlişlər edilməsi) sahəsində müşahidələrdən ibarətdir.”

5. Müyəssərliyin müşahidəsi

5.1. İş, təhsil, səhiyyə və digər sosial mühitin, ictimai, nəqliyyat və kommərsiya infrastrukturunun müyəssərliyinin müşahidəsi zamanı aşağıdakılar həyata keçirilir:

- 5.1.1. müyəssərlik problemləri və müsbət tendensiyaların müəyyənləşdirilməsi;
- 5.1.2. qabaqcıl təcrübələrin araşdırılması;
- 5.1.3. əlilliyi olan şəxslər və onların ailələri arasında sorğuların keçirilməsi;
- 5.1.4. müyəssərlik üzrə müsbət və mənfi reytinglərinin tərtibi;
- 5.1.5. cəmiyyətin maarifləndirilməsi və məlumatlandırma.

6. İnküzivliyin müşahidəsi

6.1. İnküzivliklə bağlı aşağıdakılar müşahidə olunur:

- 6.1.1. təhsilin bütün pillə və səviyyələri üzrə inküzivliyin təmin edilməsi;
- 6.1.2. təhsildə inküzivliyin təmin olunmasında müşahidə olunan problemlər və çatışmazlıqlar;
- 6.1.3. əməyin inküzivliyinin təmin olunması;
- 6.1.4. peşə-əmək təlimlərinin inküzivliyi.

7. Əlilliyə görə ayrı-seçkiliyin və əqlabatan uyğunlaşdırma qaydalarına riayət olunmasının müşahidəsi

7.1. Əlilliyə görə ayrı-seçkiliyin və əqlabatan uyğunlaşdırma qaydalarına riayət olunması ilə bağlı aşağıdakılar həyata keçirilir:

- 7.1.1. cəmiyyətin həyatında əlilliyə görə ayrı-seçkilik hallarının müşahidəsi, ayrı-seçkiliyə qarşı cəmiyyətin və öz hüquqları barədə əlilliyi olan şəxslərin maarifləndirmə ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi;
- 7.1.2. əlilliyə görə ayrı-seçkiliyin qarşısının alınması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi;
- 7.1.3. əqlabatan uyğunlaşdırma sahəsində məlumatlılığın müşahidəsi;
- 7.1.4. əqlabatan uyğunlaşdırmanın təmin edilməsi sahəsində müşahidənin aparılması.

8. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi

8.1. Xidmətin və DOST Agentliyinin iştirakı ilə Mərkəz tərəfindən cari ilin sonuncu rübündə müşahidələrin aparılması barədə əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin növbəti il üçün tədbirlər planı hazırlanıb, təsdiq olunmaq üçün əmək və əhalinin sosial müdafiə nazirinə təqdim olunur.

8.2. Təsdiq edilmiş tədbirlər planına uyğun olaraq bu Qaydanın 3.3-cü bəndində göstərilən komissiya yaradılır.

8.3. Tədbirlər planında aşağıdakı məlumatlar qeyd edilir:

8.3.1. tədbirlər planını təsdiq edən dövlət orqanının adı;

8.3.2. tədbirlər planı üzrə növbəti il üçün həyata keçiriləcək müşahidələr;

8.3.3. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsinin başlanma və bitmə tarixləri;

8.3.4. müşahidələr zamanı aparılmalı olan qiymətləndirmələr;

8.3.5. müşahidələrin həyata keçirilmə üsulları;

8.3.6. müşahidələrin aparılması məqsədi ilə yaradılmış komissiyanın tərkibi.

8.4. Tədbirlər planı təsdiq edildikdən sonra ictimai müzakirəyə çıxarılması məqsədilə Nazirliyin internet sahifəsində yerləşdirilir.

9. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilmə müddəti

9.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi planlı (növbəti) və plandankənar (növbədənəknar) qaydada həyata keçirilir.

9.2. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi planlı (növbəti) qaydada həyata keçirildikdə, bu Qaydanın 8-ci hissəsinə uyğun olaraq tədbirlər planı hazırlanıb təsdiq edilməlidir.

9.3. Dövlət orqanlarının, təşkilatlarının, habelə fiziki və hüquqi şəxslərin müraciətlərinə əsasən təcili və təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi zərurəti müəyyən edildikdə, əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi plandankənar (növbədənəknar) qaydada həyata keçirilir.

9.4. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin plandankənar (növbədənəknar) qaydada həyata keçirilməsi "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 16-cı maddəsinə uyğun olaraq aparılır.

9.5. Bu Qaydanın 9.2-ci bəndinə əsasən əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi ildə 1(bir) dəfə həyata keçirilir. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi başlandıqı tarixdən etibarən 3 (ay) aydan çox davam edə bilməz.

10. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilmə üsulları

10.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi aşağıdakı üsullarla həyata keçirilir:

10.1.1. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin məqsədləri üçün binalara, tikililərə və avadanlıqlara baxışın keçirilməsi;

10.1.2. ictimai sorğuların həyata keçirilməsi.

10.2. Bu Qaydaya yaradılmış komissiya əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq sahə üzrə dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanlarına, fiziki və hüquqi şəxslərə sorğu vermək və onlardan belə məlumatları (sənədləri) almaq hüququna malikdirlər.

11. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin informasiya və kommunikasiya texnologiyaları təminatı

11.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin aparılması məqsədi ilə "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.5-ci maddəsinə əsasən yaradılmış reyestrəndən istifadə edilir.

11.2. Əlilliyi olan şəxslərin reyestrinə əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi üzrə aşağıdakı məlumatlar əlavə olunur:

11.2.1. il ərzində əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan dövlət monitorinqlərinin başlanma və bitmə tarixləri;

11.2.2. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin aparılması məqsədi ilə yaradılmış komissiyanın tərkibi;

11.2.3. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin müşahidələri zamanı həyata keçirilən qiymətləndirmələr;

11.2.4. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqinin nəticələri.

11.2.5. əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqin nəticələri üzrə hesabatlar və statistik materiallar.

11.3. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində dövlət monitorinqi üzrə 11.2-ci maddədə qeyd olunan məlumatlar ictimaiyyətin irad və təklifləri üçün açıq olmalıdır.

12. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində həyata keçirilmiş dövlət monitorinqinin nəticələri

12.1. Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları sahəsində həyata keçirilən dövlət monitorinqinin nəticələri əsasında komissiya tərəfindən hesabat tərtib olunur.

12.2. Tərtib olunmuş hesabat komissiya tərəfindən müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün Nazirliyə təqdim edilir.

12.3. Təqdim olunmuş hesabat əsasında hər hansı bir dəyişiklik aparılmasına ehtiyac olarsa, o zaman Nazirlik tərəfindən təkliflər hazırlanaraq ictimaiyyətin rəy və təklifləri nəzərə alınmaqla, eləcə də aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırılmaqla, müvafiq qərar qəbul olunması üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilir.